

ÖPILASPERE

AJAKIRI

Kooli elu.

Usulis-eetiliste ringide referaatkoosolek 19. IV 1934.

Koosolek peeti T. kommertsgümnaasiumi ruumes. Koosolek avati üldlauluga „Mu jõud, sind tahan armastada“. Huvitava ülevaate veps-laste usust andis mag. A. Ariste. Deklamatsioone vepslaste keeles esitas T. K. G. õpilane V. Mikkelsaar. Muistsete eestlaste surnute-matmisest ja usust kõneles prof. H. Moora. Kõnet täiendasid meeleolulise valguspildid. Koosoleku muutsid meeleolukaks ka veel muusika-lised ettekanded.

T. T. G. ühine paadisõit Emajõel 3. V 34.

Kevadine päike ja soojus meelitas. Hinge pugus hulkuri-ihk, pakatas vabadusetung. Kil-kamist ja rõõmu oli piiramatult, kui kuuldi rõõmusõnumit paadisõidust. Imekiiresti kopsi-sid kingakannad trepi kiviastmetel. Koolimaja tühjenes mõne minuti jooksul. Imehea oli is-tuda mootorpaati, värске kevadtuul luhalt kee-rutamas lustakalt juuksekiharais, mootorpaat libisemas läbi roheka kilplainelis-jõevee, kee-rutades jõe üle ümmarad looklevad joad nagu künnivaod. Meeleolu tõusis veel enam, kui jäi seljataha kükitama tolmune kitsaõhuline linn. Laul libises üle lainete ja hõisked ühtusid mootorpaadi monotoonse suminaga. Peatuti vii-vuks Jänese silla juures ja siirduti kaldale noppima lilli ja mängima palli. Enamik õpi-lasist kadus kuusemetsa varjukasse, rahustavalt kohisevasse sülle, kuna osa pööras palge päi-kesekiirtesse. Mõneajalise peatuse järele hü-pati taas paatidesse ja sõideti linna tagasi. Päike küttis sel päeval eriti kuumaks maa-pinna. Eks see mõjunud õpilastegi nahale, ja mõnegi näokene oli tõmbunud märksa tõmmu-maks, kui linnast lahkudes. Aga seda ju soo-vitigi.

R-n.

Emadepäeva-aktus

6. mail 1934 kell 17 T. T. G. ruumes.

Pühapäeval 6. mail korraldati T. T. G. Enesekasvatuseringi ja T. P. G. Karskuseringi poolt traditsiooniline emadepäeva-aktus. T. T. G. saal, kus toimus aktus, oli omandanud kevadise ilme. Meeleolukad ettekanded muusika ja deklamatsiooni alalt vaheldusid päeva-kohaste kõnedega. Aktuse raskuspunktiks oli kõne pr. Helmi Mäelo'lt, milles rõhutati emadepäeva ülevat mõtet. Silmapaistvamaid ette-kandeid oli massdeklamatsioon, tšellosoolo, koorilaul ja deklamatsioonid. Aktuse sisusta-tajaiks olid T. T. G. ja T. P. G. õpilased. Emadepäeva-aktus avati avasõnaga õpil. Pill'ilt (T. P. G.) ja lõpetati südamliku lõppsõnaga

A. Repson'ilt (T. T. G.), millele järgnes üld-laul „Ema süda“. Kuna emadepäeva-aktus korraldati erandlikult nädal aega enne üleriiklikku emadepäeva, samuti väga ilusa ilmaga, seepärast oli emadepäevast osavõtjate arv väiksem kui eelmisel aastail. Aktus rahuldab ometi kõiki ja mõjus kindlasti emade ja laste vahekorra süvendamiseks.

Koolinäitus.

Koolinäitusel on täita tähtis ülesanne. Ta eesmärgiks on lähendada kodu ja kooli teineteisele, äratada seltskonnaski huvi koolielu vastu ja näidata töötulemusi. Näitus kujuneb ikka huvipakkuvaks ja ülevaadet andvaks, olgugi et seal ei saa kaugeltki kõike seda näidata, mis koolis tehakse ja millised on töö tulemused. Käesoleval aastal kavatakse koolinäitus korraldada 3. ja 4. juunil. Esitatakse igalt alalt võimalikult palju materjali. Näitus iseloomustab aineklasside süsteem, s. t. iga õppeaine jaoks on vastav klassiruum ka näituse ajal. Seda arvestades on igasse klassi enamikult koondatud vastava õppeaine näitus. Välja on pandud õppeabinõusid, õpilaste kodu- ja klassitööid vastava õppeaine alalt, diagramme, tabelleid, õpetajate töökavad ja muid esemeid, peamiselt 1933./34. õppeaastast. Sel aastal esmakordselt demonstreeritakse õuel võimlemistundi ja muusika-klassis muusikatundi, kus esinevad õpilased ettekannetega. Koori aastast tegevusest annab ülevaate ta esinemine mitmekesiste lauludega, mis on õpitud õppeaasta jooksul.

Majapidamisealalt esitatakse mitmekesisid lauakatmise-viise, näit. soome laud, teelaud, suvistelaud, leerilaud jne., õieti kaetud voodi (päevaks ja ööks), lastetoidud jm.

Päale õppeainete esitavad õpilasingid oma albumid, aruanded, peetud referaadid ja töötulemused (näit. Kunstiring maale, linoollõikeid jm.). Esitatakse veel diagramme õpilaste ja klasside arvu, õpilaste edasijõudmise, korra jne. üle mõõdunud aastate kestel. Esineb raamatukogu eriosakonnana.

Üldiselt püütakse niihästi kui võimalik näidata ja kujutada kõike seda, mis koolis on tehtud ja mida tehakse.

Vormikraest.

Pinevust tekitanud vormikrae küsimus leidis lahenduse igapäevase kleidikaeluse suhtes. Peaaegu ühel häälel valisid õpilased siit sobivamaks L. Ahas'e krae.

Pidulikkudeks juhtumiteks valitava krae suhtes ühisele otsusele ei jõutud, see jäi esialgu sobiva krae puudusel lahtiseks, kuid sügisel loodetakse ka siin lahenduseni jõuda.

T.T.G. TARTU TÛTARLASTE GÛMNAASIUMI ÕPILAS- PERE HÄÄLEKANDJA

Nr. 10.

20. mail 1934.

VI aastakäik.

Väljaandja: Tartu tütarlaste gümnaasium. Pea- ja vastutav toimetaja: Aug. Raud; abi: Joh. Aavik. Tegev toimetaja: H. Puusepp. Toimetuse liikmed: H. Albert, H. Kama, L. Raba, A. Repson, E. Tobias. Talituse juhataja: V. Käpa. — Kaastööd võtavad vastu toimetuse liikmed igal ajal. — „T.T.G.“ ilmub aastas 10 korda, nimelt: 20. sept., 20. okt., 12. nov., 30. nov., 20. detš., 20. jaan., 20. veebr., 20. märtsil, 20. apr., ja 20. mail. — Tellimishind: aastatellijaille 20 senti number, üksiknumbritel tellijaile 25 senti number.

1934. a. abiturientide erinumber.

Võistluskeeld tütarlastele.

Mõni aeg tagasi võttis Tartu Keskkooli juhatajate Kogu vastu otsuse, mis keelab koolikäivatel tütarlastel osa võtta spordivõistlustest. See otsus sünnitab palju tuska ja meelehärma nende hulgas, kes peavad endid õigeiks sporditüdrukuiks ja spordivaimu kandjaiks. Miks niisugune keeld on tulnud, tundub päris arusaamatuna neile. On ju nemad ja on ju ka võistlus veel ainuke spordivaimu kandja, sest nii vähesed tüdrukud spordivad, ja spordi vastu tuntakse ainult niipalju huvi, kuipalju on see võistlustega ühenduses. Kui seegi on nüüd keelatud, siis sureb küll sport täiesti välja!

Võib olla, et esialgu näiliselt sünnibki nii. Aga praegune seisukord on ka juba kujunenud niisuguseks, et sporditakse ainult võistluse pärast, harjutused ise ja mäng ise ei paku suurt lõbu. Kui võistelda ei saa, siis ka spordimängule hinge sisse ei tule. Spordi sihiks on ainult võit teise üle, mitte sport ise, nagu see peaks olema — terve ja lõbus meelelahutus muus toiminguis ja töis. Kõige kurvem seesuguse sportimise ja spordivaimu juures on see, et need, kes ei võistle, üldse ei spordi. Spordivaim on saanud ainult võistlejate vaimuks, ja kel puudub võistleja vaim, see arvab, sport pole tema jaoks.

Kui juba võistlus, siis küll ainult niisugune, nagu Rousseau ütleb: võistle enesega, katsu oma rekordid ise ületada, — või nagu on skautide hüüdsõna: ole homme parem, kui olid

täna. See võistlusevaim võiks olla sportijal südames, aga mitte niisugune, mis tahab näha teist võidetuna, allasurufuna, ennast esikohal ja aupaistusel.

Siis veel: sportimine võistluste näol ei loo sõprussidemeid koolide ja üksikute sportijate vahel, vaid ennem mõjub ümberpöörduft. Missugune kisa ja võidurõõgatus, kui vastaspool annab pallile äpardunud löögi! Missugune inimlikkus ja viisakus lubab meil rõõmustada ja häämeelt paista lasta, kui kaasinimestel halvasti läheb või kui ta maha kukub, kui tal miski asi nii silmatorkavalt äpardub? Aga võistlusel unustame selle algelisema viisakusegi ja väljendume toorelt, lastes kõik oma ürginstinktid valla.

Kui vaatame veel, kuivõrd on võistlused hügieenilises mõttes kasvavale tütarlapsele soovitatavad, siis peame ilma pikema jututa kohe vastama, et tervishoiu nõuded langevad siin pihuks ja põrmuks. Kasvavale tütarlapsele mõjub võistlus ja rekord laastavalt, kõige enam just närvikavale. Sest võistluspingutus ei ole mitte ükski lihaste, vaid päämiselt närvide pingutus. Sageli võib näha, kuidas võistlejad enne võistlust haletsemisväärsetl närveerivad, eriti üksikvõistluste juures. Kuid ka pärast võistlust on küllalt närvide kokkuvarisemisi. Olen näinud keskkoolide vahelistel võistlusel, kuidas tütarlaps minestas pärast 100 m jooksu ja teda tuli süles ära kanda; olen näinud kui pärast

400 m jooksu tütarlaps oksendab, nagu ei tea, mis haigus tal oleks. On see sport tervislik? Mis tahetakse sellega saavutada?

Ka takistab naiste ja tütarlaste osavõttu spordivõistlusist see asjaolu, et naine menstruaaltsükli tõttu pole alati võimeline kehaharjutusile, veel vähem pingutavale võistlusele. Naisvõistlejate juures ilmub sageli nähtus, et võistluse ärevus ja pingutus menstruaaltsükli enneaegselt esile kutsub ja sageli just võistluse päeval. Harilikult ei hooli sellest noored võistlejad tütarlapsed, ja teiseks pole ju küllalt „aumehelik“ keelduda võistlusest viimasel silmapilgul; kolmandaks, kui veel sõidetakse kuhugi mujale linna või maale võistlema, siis ei sobi ju kuidagi päralejõudnult võistlusest ära ütelda. Seepärast on ka kõik, peaaegu eranditult naissportlased-võistlejad korratu ja haiglase menstruaaltsükliga. Ja juba ainuüksi see asjaolu on küllalt mõjuv põhjus selleks, et meid tõsiselt järele mõtlema panna tütarlaste, eriti kasvavate tütarlaste osavõtu üle võistlusist.

Koolis olen kõnelnud ja selgitanud õpilastele spordimärgi mõtet, kuid liiga vähesed on sellest mõttest aru saanud ja spordimärgist huvitatud. Siin seletan veel kord paari sõnaga, milles seisab spordimärk ja mis on tema tähtsus. Spordimärgi alad on niimoodi koostatud, et nende täitmine esile kutsub just õige ja harmoonilise kehalise arenemise. Alad ja nende täitmise viisid on järgmised:

1. Võimlemine — seerias 12 harjutust.
2. a) kõrgushüpe — 85 sm, äratõuge kord kummagi jalaga; b) kõrgushüpe — 105 sm, stiilihüppena (küljehüpe).
3. Kaugushüpe mõlema jalaga, kokku 6 meetrit.
4. Desapalli visked mõlema käega, kokku 40 meetrit.
5. Käsipalli visked mõlema käega, kokku 30 meetrit, mille juures nõrgem käsi peab 12 meetrit viskama.

6. Märkivisked 5 meetri kauguselt, märgi läbimõõd 30 sm. 20-st viskest tabada 4 korda, siis 2 viset kummagi käega või nõrgemaga 1 ja tugevamaga 3 korda.
7. Desapallilöötk — 10 söödust 3 tabada nii, et pall lendab 10 m kaugusele.
8. 60 meetri jooks, aeg 10,6 sek.
9. 1000 meetri jooks, aeg 6 min. 5 sek.
10. Ujumine — 50 m vabalt, aeg määramata esimesel aastal.
11. Valitavaist aladest:
 - a) retk 20 km 4 tunniga;
 - b) suusatamine 20 km 4 tunniga;
 - c) ujumine 1000 m 40 minutiga.
12. Suusatamine 3 kilomeetrit 30 minutiga.

Kui need nõuded vastavalt on täidetud, saab täitja aasta lõpul rinnaskantava pronks-spordimärgi. Seda märki tuleb tal kaitsta 5 aastat järgimööda; see tähendab, ta peab need alad igal aastal jällegi uuesti läbi tegema. Siis saab ta hõbemärgi. Hõbemärki kaitseb samuti 5 aastat, siis saab kuldmärgi. Kuni kuldmärgi saamiseni tuli tal sportida 6 aastat järjest, ja selle aja jooksul pidi ta püsima ikka nii-öelda vormis, teatud kehaliste võimete tasemel. See just ongi spordimärgi siht — harmooniliselt arendada keha ja hoida seda teatud tasemel kauemat aega. Kui nüüd keegi hakkab sportima spordimärgi sooritamiseks 15-aastaselt, oleks tal 21-aastaselt kuldmärk käes, ja just neil kõige tähtsamal kehalise arenemise ja kujundamise aastail on ta oma keha õieti ja püsivalt arendanud.

Koolidevaheline võistlus peaks siis seisma selles, kuipalju on kuskil koolis spordimärgi omajaid, kuipalju on spordimärgi nõuete tasemel seisvaid õpilasi, aga mitte äravõitmatutes tuusades, kes oma äravõitmatusega kõik teised „väiksemad vennad“ sportimisest eemale kohutavad.

L. H.

Pätt.

Pettumuste mäed põlevad kui lääts, kuid lootus — nõder kepik — on mu kondises käes.

Millimallikas.

Sügis. Kõik ümbrus on täis kirjusid lehti — niikaugele kui näeb silm. Vahtralehed liiguvad aeglaselt, — aeglaselt, jõuetult nagu surmaeelses agoonias. Jah, surm tuleb... Päikegi kardaks nagu surma või häbeneks midagi enda juures; pärast mõnda küsivat otsivat naiivset pilku peidab end varsti suure tumeda

õhulise pilve taha. Ega see süda tal miski pärast puhast ole. Tegi ju suvel palju pikema jalutuskäigu üle õrninise taeva. Nüüd aga lühenevad ja lühenevad need jalutuskäigud, astub ettevaatlikult kui vanake, tihti pilve taha kadudes. Jah, vanadus tuleb kõigil, tuleb märkamata.

Iimal on täna täiesti sügise ilme: kirevaid lehti on täis pikk allee, päike teeb väsinult silmi maamunale. Inimeste näod on tõsised, madalad kui muidu, ei ole kevade kergust ega suve päikest enam vaates ega näos. Kõik on kainenunud — saadakse aru asja tõsistusest: sügis, surm, hääbumine...

On hää, kui on inimesel kodu, kus ta võib meeletult seista, kuid on õudne, kui peab lausuma: mul ei ole kodu. Siin alleelgi tundub see, keset kirevaid lehti, tundub see sellele, kel padjaks kivi, kotikis külje all niisked lehed ja toaks terve maailm. Sügisel on päikesepaistes kurbi toone, laigulis lehis tühjuse tunnet ja inimeste nägudel tummvaikset alistumist hääbuvale. See kõik — kogu see miljö — paneb inimese, kellel ei

surnud. Meile, lastele, tulid päevad, nukrust ja surma täis imbuvad. Tulid päevad, milledele Issand pole loonud nime, — nii surmavalt melanhoolsed ja kurvad olid nad. Nagu kestaks mingisugune alafine agoonia, heiflus surmaga. Kõik elu oli korruga roostes, oli kui mõttetult ringjooks enese ümber. Kuid parem surra, kui ei ole anud õigust olla inimene. Kui ilusad olid päevad: isa, sinul värvipintsel käes, emal väike õde Kaisa süles. Ja nii nädalate kestel valmis pilt — pilt, mida vaa-deldes olime kõik ühesugused lapsed. Isa, ema, kõik kilkasime rõõmu pärast.

Kuid siis tuli hetk, mil elu pööras teise lehekülje. Isa, sa surid. — Sellest päevast alates jäi ema nii isesuguselt nukraks. Isa ateljeed, kes oli olnud kunstnik kunsti enese pä-

T. T. G. 1933./1934. õ/a. abiturientid ühes direktori ja klassijuhatajatega.

ole kodu, alateadlikult enese üle mõtlema. Õigemini on see nukrustamine, sest hääd juhtub maailmas vähe. — Hulk aastaid on elatud, tallatud, otsitud õnne, haarates siit ja säält, ent ometi seda mitte leides. Kõige pingutuste tulemuseks — ilutunnet haavavad rõivad, tühi kõht, sooja toanurgakese asemel — räpane allee, vaipadeks — melanhoolsed lehed. Nii elab inimene, kes on püüdnud maailmas kõige paremat.

Pätt keerab selja päikese poole, närususe tunne vajub mürkmagusalt hinge kui luupainaja oma ohvrile. Mõtted ronivad suurte laiskade ussidena ajju, ronivad, ronivad, alateadlikult vangistavad inimese... Ja ta algab:

„See oli siis, kui elas isa, oli ema, — ema, kes vääriski ema nime, kuid nüüd — mine tea, missuguses urkas ennast viinauimast välja magab... Jah, isa — see hää, armas isake on

rast, hoidsid sa nagu pühimat paika. Kõik ta asjad, reproduktsioonid, kavandid ja koopiad Raffael'i, Rubens'i, Leonardo da Vinci jt tõist asetused puutumatuks, ainult hoolega tolmust pühitud.

Kuid siis mõni kuu pärast isa surma kadusid sinagi, ema, meie silmapiirilt, ja varsti teadsid kurjad keeled sinust rääkida nii mõndagi... Meie kolm vanemat — Kid, Kaadi ja mina — otsustasime küsida sinult, kui juhtume sind kunagi nägema tänaval, kas sind tõesti südametunnistus ei piina, jättes maha kuus nõtra last. Tahtsime sel puhul ka endid lahti öelda sinust, kuid meie ei kohanud sind kunagi. — Ja mida oleks see ka parandanud? Mõttetus, lapsikus!

Saabusid aastad, mil olime kõik üheksa võõraist inimestest laiali kantud. Mind viis keegi väga pikk aastates daam, kes alati kan-

dis musti rõivaid, endale ühe väga tillukese, kuid kole rumala näoga koera õpetajaks ja seltsiliseks. Tundsin end alati haavatuna, et ta meid ikka koos hüüdis, näiteks: „Tõssa ja Gunnar, tulge siia!“ Või jälle: „Tõssa ja Gunnar, minge poodi.“ Tõssa nimi käis ikka enne minu nime. Polnud üldse mõeldav, et meie nimesid ei hüütud koos, ja see kordus iga-päev.

Kord, olles terve päev õpetanud Tõssat haledaid ja paluvaid silmi tegema, olin väsinud oma sisemuseeni. Oli vist umbes poolöö-aeg, kui tõusin voodist, rõivastusin viletsaisse rõivaisse, astusin armsa looma juure, kaisutasin teda tugevalt ja suudlesin armast olevust vist päris suule, vahest silmadki niiskusi, ja siis hüppasin aknast välja. Olin vaba ainsa silmapilguga, ja elu meeldiva pildiraamatuna oli lahti. Elu on täis virvendavat uudist ja õnne; on tarvis vaid otsida, haarata — mõlfin.

Siit algaski mu päti elu.

Kuid ei! Ma ei olnud otsijaks ega haarajaks loodud, olin väikesena juba vaikne vaatleja, hajameelne silmitseja. Kuid elu ei sallinud mind. — Halastamatult lõi porri mind, kes kärkselegi kartis teha haiget. Elu lõi halastamatuid hoope. Ega ta ei tapnud, lõi ainult uimaseks. Ja nüüd!? Nüüd — ainult elada, ükskõik kuidas? Tulgu mis tuleb! — Külma verd. Ainult elada, virelda, olla oma olemasoluga neil eluväärsetel inimestel ees. Olgu see ükski ebamõnusus neil.“

Pätt keerab end raskelt pisut kõhuli, vajutab mütsi kivile näo alla ja jätkab sosinal ja kirglikult:

„Ja — — Hel-lga, Hel-l-lga... Millest see jäätumine ja võhivõõrus nüüd minu vastu? Usu! Olen endine, ainult mul ei ole kodu, ei ihul ega hingel. — Usu mind! Tule! Tule, ehitame ühegi neist õhulossidest reaalselt, milledest nii väga, väga palju oleme unistanud vanul häädal aegadel, — aegadel, kui meie vahel ei olnud kuristikku. — Ei, sa ei tule. — Tean. Sa ei tule, i-ni-mene, kellega koos joobutud õnnest ja ehitatud tuhandeid õhulosse. — Ei, sa ei tule — — — ei tule; see naiseuhkus ei luba tunda inimest, kellel ei ole kodu... Saan aru sinust, inimene, sa ei või mind tunda, selle all kannataks sinu hea nimi. — Oleme ju kohanud nii mõnigikord, kuid su nägu kivineb kohe, silmad klaasistuvad ja sa astud lugupeetud seltskonnadaamina edasi. Astu! Kõnni! Õhku rohkem kui mul, sa elu jaoks küpsem kui mina. Ma ei ole kade, ei, kuid sellest kõigest jääb mõrkjas tunne mu sapisesse hinge. Jah, sa Helga, kadusid siis, kui olin äärmises kriisis. Sinu kohus oli mind

sellest välja aidata, sest teadsid ju hästi, mis olid mulle, kuidas kohutavalt olin su mõju all. Ja millest kukkusin kriisi? Teadsid ju, et põhjustasid sedagi. Kuid, Helga, tuleb kord ehk aeg, mil toimid oma südame järele. Tean, Helga, mõtled hoopis teist, kui teed. Ütlin juba, et minu tuttav olles kannataks su hää nimi. Kuid tule siiski, Helga! Ehitame ühegi neist õhulossidest, milledest unistasime ja milles elaksime kui üks hing ja kaks keha. Tule! Tule! Lootus, nõder kepik, on mu kondises käes.“

Nüüd keerab pätt enese täiesti selili, vahib vastu päikest, pigistab silmad kinni, irvitav ilme ilmub näole ja ta jätkab:

„Nii siis. Siin ma nüüd olen — see suur, vägev kunstnik, kelle nimi pidi elama maailma otsani. Nii siis: siin on nüüd kõik see vaev, mida isa minu kallal nägi ja mina ka ise. Kõik ta suured lootused on luhtunud, jäädavalt luhtunud. Kas mitte ka minu omad unistused ja lootused?“

Päevad otsa askeldasin isa ateljees, mitu mitu korda värvisin üle isa maalid, rikkudes kõik. Ta ei öelnud kunagi midagi. Tõstis mind põlvele, suudles juustele, silmile ja suule, lausudes: „Küll kord parandad mu töid tõesti, teed kõik tasa, mis minul võlgu jääb...“ Sära vi silmi jooksin minema, tundes ja teades, et minust saab midagi, — kuid nüüd?...

Jah... Liiga palju roose kanname kokku, liiga palju unistame ja ehime oma elu nendega, mürgistame oma hinge nende roosiliste unistustega. Pettumuste mäed põlevad kui lääts...“

Enne igatsesin ja nutsin, enne juurdlesin ja unistasin oma elu üle, praegu aga naeran: mu elu on kui savikauss, millesse on löödud mõra, ja savikaussi ei mõisteta veel praegu — kahekümnendal sajandil — parandada.

Nüüd aga julge nägu, ja edasi vanus roopais. Kuid — neidki ei ole. Mis viga rongil etteseatud roopail tormata? Meie, inimesed, peame aga ise endile murdma teed. Edasi! Edasi! Kas roopail või mitte roopail, peasi: edasi!“

Pätt ringutab ja tõuseb. Sülgab kivile, et seda mõni teine seltsiline ta äraolekul endale padjaks ei tarvitaks, ja vajub siis, lohistades jalgu mööda kirevaid lehti, lähedaloleva kaevu juure jooma.

Üks V-c-st.

„T. T. G.“ näitusenumber

tuumaka sisuga ja hästi illustreerituna ilmub
2. juunil s. a.

Sellest nrist väljajäänud kaastöö ilmub ka näitusenumbris.

Mälestame tõsisel leinas oma vilistlast ja kaasvilistlast

Alide Sõõro't

6. VII 1911 — 9. V 1934

T. T. G. õpetajad, õpilaskond ja Vilistlaskogu.

In memoriam.

„Kuid vägitöö on leina naerdes kanda,
kuid vägitöö
on vilistades käia Leete randa,
kui langeb öö.“

Ei olnud need, Sinu kodumajast võrsunud eesti suurpoeedi sõnad määratud Sinule. Ei olnud saatuse poolt antud Sulle küllaldast jõudu väärdada neid painavaid mõtteid, kes kipusid Su kallale purevate penidena, kui langes Su hingele öö. Ei olnud Sina neist, kes raskuste-hetkedel võivad naerda, kes võivad vilistades teha käike Leete randa.

Sa olid nende hulgas, kes peavad paremaks sõuda jäädavalt suure Unustuse-jõe taha, et katkestada sidemed kõigega, mis asub siinpool elu ja surma piirijõge. Võnnu kalmistu valged värvapostid ja nende taga paistvad hauristid kutsusid Sind. Võnnu kiriku „kerkokella“ helid kutsusid Sind. Ja sa läksid, läksid jäädavalt. Läksid kui unenäos, nagu mingisugusel salapärasel seletamatul tõukel.

Lühike ja näiliselt lihtsajooneline oli Su noor elu, kuid seevastu küllalt pikk, keeruline ja kannatusrohke Su hingele. Nii komplitseeritud ja raskestirõhuv, et vaimsed jõutagavarad

lõppesid ja Sa varisesid kokku, jõuetu vastu panema mõtete koormatusele. Raskeim mõistatustest on inimese hing, ent raske mõistatus on ka maailm. Häda sellele, kes tahab neid mõlemaid mõistatada, eriti aga hinge. Ja eks olnud Sinagi üks neist, kes maadles nende mõistatuste lahendamise, koormates aju ja kogudes südamesse tuska, kuna mõistatused jäid ometi mõistatamata. „Siis kadus usk ja kadus lootus ka“ — ja sa taganesid igaviku tagamaile, et unustada kõik ja olla jäädavalt vaba kuhjana kokkujooksnu mõtetekoormast.

Vaikne, enesestõmbunud, väheavalduv, oma seesmist elu elav — säärasena jääd Sa püsima meie mälestusse. Jääd püsima meie mälestusse ilma mingi soovimata paha varjupa.

Ja kui elu askeldustes mõte läheb kanda Sinu juure Võnnu kalmistule, kus puhkab Su maine põrm teiste sadade ja tuhandete süütlainute keskel, siis kerkib ikka meie vaimusilmade ette Su kahvatuilmeline nägu, Su tagasihoidlik käitumine ja su mõtisklev seesmine isik — pooleldi mõistatus meile, pooleldi Sulle endalegi.

Puhka, väsinud elust, vabaks saanud valust!

A. R.

Neistsinaseist lahkuvaist.

V-a klass.

Anso Salme — kindla stiiliga ja iseloomulikkude joontega tüdruk. Eluaegne klassivanem, kellena peab agaralt silmas klassi huve. Mängib klaverit, eriti meeldivalt „Edelweiss'i“, ja on vahel arvamisel, et jonn on Jumalast loodud.

Aso Alide — kõhnakene, tuli meile alles hiljuti. Kannab leidlikult baretti teise kõrva peal, omab helesinised silmad, valkjad juuksed ja on hea ja hoolas tütarlaps.

Arvi Marta — meeolude tõmbetuult maa. Juba esimeses klassis joonistas hästi luike ja võib käsitööd hästi teha. Armastab mustlasi ja laagrituld, paiguti ka laagrisuitsu teiste silma lasta.

Buschberg Agnes — väliselt rahulik, kuid südames tihti palju muretseb. Teeb (nagu

Arvigi) kunstimaitselist käsitööd ja unistab väikesest majast keset aeda.

Falkenberg Veera — elab „Emajõe kõrgel kaldal“, olles õppinud sealt vaikselt vaatlema ja rahulikult asju hinges kandma. Armastab rattaga sõita ja võib-olla tulevikus värvimütsi kanda.

Gross Valentine — tuli meile pealinnast. Alati heatujuline, kähkukäiv, kärmas. „Ajab taga liblikaid ja kardab kurja tõhku“. Habras ja sädelev, kuid hinge põhjas leidub vahest siiski küllalt sentimentaalsust.

Grosswald Hilda — kevadel armastab vett, aeru ja tõusvat päikest üle kõige. Sõbralik ja lahke inimene, samuti õrna südamega, eriti pärast autosõitu. Tulevikus tubli perenaine.

Janson Veera — virk ja hoolas tüdruk. Liigub cum laude sfäärides. Intelligentne ja

kordanõudev. On tihti klassi südameetunnistuseks.

Killas Leida — armastab kikivarbail käia ja peab lugu konservatiivsusest, vähemalt frisuuri suhtes. Annab kerge keele ja meelega lubadusi ja põimib andepärga tihti laiskusebriljante.

Liivat Ina — palju õisi temas, kuid mõnigi okas õie keskel. Võib olla temperamentne ja üleemeelik, ka siis, kui hingepõhjas on melanhooliat. Tantsib hästi slaavi tantsu ja on klassi kapellmeister.

Masing Ruth — laulab madalalt ja kõrgelt. Mängib kõiki muusikariistu. Deklameerib ja löi oma ajastu „vokivurinaga“. Taktiline inimene, silmapaistva diplomaatilise andega.

Miitra Elise — T. T. G. tänavune priimabaleriin. Peale selle kardab kõeri ja laulab hästi bassi. Mõistusepärane ja vabameelsusse kalduv tüdruk. Enese suhtes pisut tagasihoidlik.

H. Tõnisson.

Mitnits Leida — suurim patsifist klassis. Muide hellik hing, kes kergesti saab liigutatud paljudest asjadest. 11. V testi järele võiks öelda: väga vesi, sügav põhi.

Parts Heljo — mõnel määral Killas'e teisik, kuid kindlasti selle suur sõber. Ajuti väga rõõmus, vallatlev. Pehme ja mugav iseloom.

Pärna Ella — „gitarre käes ja mantel üle õla“. Laulab „koloratuuris“ ja armastab muidu eesrinnas olla. Alatihti cum laude. Hinges palju igatsust ja ilutsemist.

Raba Loreida — T. T. G. Kunstiringi A ja O, laureaat läinud aastast maalikunsti alal. Muidu tasakaalukas ja stoilise rahuga inimene. Tulevased teed viivad „Pallasesse“, pretendeerib vabakunstniku tiitlile.

Rasva Miralda — armastab rühkida esimeste ridade poole, seega hoolas tüdruk. Meister kunstikäsitöös, kuid tast saab siiski vist matemaatikaõpetaja.

Reha Jenny — sai sellesse abiturientidekampa alles sügisel. Istub klassis pisut tõsiselt ja murelikult. Vaikne, kuid tihti kuri sellele, kes kodus teeb palju tüli.

Rästa Marta — armastab suvel supel-linnade kuuma liiva ja jahedat mereveett. Vaimustunud Soome järvedest ja spordist. Ta ülekeevat energiat ja seltskondlikku iseloomu arvesse võttes kujuneb tast täht seltskonnaelu alal.

Ode Helmi — sõbralikult naeratlev tütarlaps. Klassis ainukene taimetoitlane.

Trees Leili — suurte murede ja töödega koormatud. Hoolas ja edasipüüdlik inimene. Iseloomult enesessesüvenenud ja tagasihoidlik, kuid ainult näiliselt kinnine.

Triik Kadri — olnud T. T. G. õpilaspere „president“, kuid teda ei veetle võim, sest on läbi ja läbi demokraat. Intelligentne ja mitmekesiselt andekas tüdruk, juba mitmekordne cum laude. Kaasõpilaste suhtes seltsimehelik, kuid oma muredega just teisi ei koorma. Teab häid anekdoote, mis ju vajalised tulevasele arstile.

K. Triik.

Tõldsep Laine — näitleb, deklameerib, vaidleb leidlikult ja usub põhimõtet: võitluses omandad õigused. Võib-olla tulevikus naisadvokaat, võib-olla matemaatik.

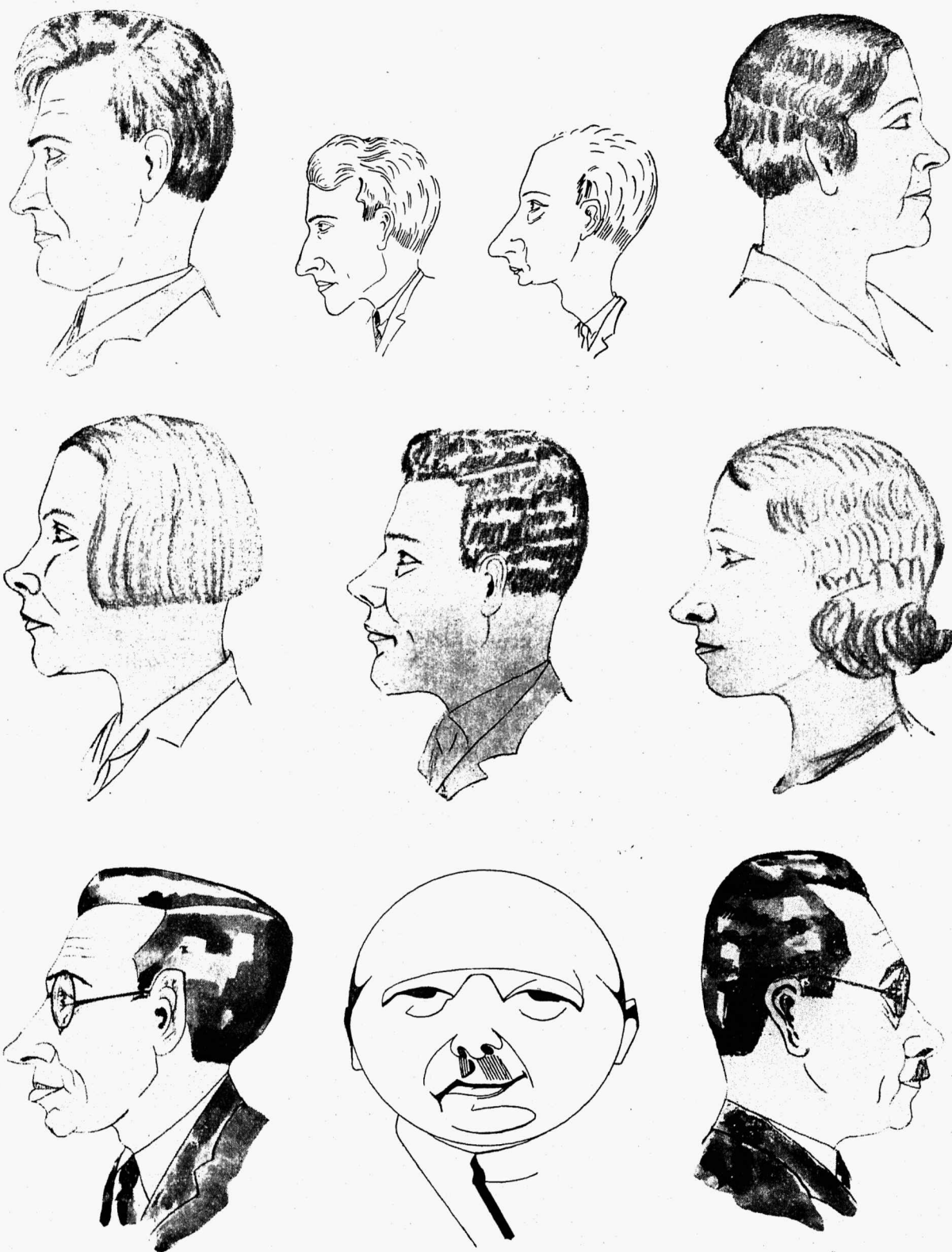
Tõnisson Hilja — T. T. G. läinud talvene „prefekt“. Käitumiselt lihtne ja demokraatlik. Peab silmas küll kuulsust, aga mitte võimu. Väga mitmekülgsest arenenud. On näinud palest palgesse paavsti ja Mussolini't. Saab kuulsaks tulevikus naisliikumise ajaloos.

Tümps Ida — näib olevat tõsine ja asjalik tütarlaps. Palju end siiski ei avalda.

Sareal Irene — võib suurepäraselt mängida guvernantet ja muud sellelaadilist. Pääseb täielisse sõiduvette ükskursioonidel. Tantsis saledalt ja hästi. On näinud sel kevadel kollast liblikat.

Pedajas Lisete — kirjutab ja kõneleb moodsalt ja stiilselt, kuigi vähe. Rekorde ei austa. Muidu analüüsiv ja veetlev kaunishing.

Tõnnis Galina — vaikne, naeratlev tütarlaps. Sõbraliku ja meeldiva iseloomuga. Tuli meile arglikuna, kuid löi enda sirgu ja kodunes varssi. Süda on siiski avatud kergesti meeleoludele.

V klasside eksamincerijad-õpetajad.

1. Dir. J. Roos. 2. J. Konks. 3. F. Laarens. 4. Insp. S. Pruuden. 5. N. Kalamees. 6. T. Künnapas.
7. T. Jakobson. 8. Aug. Raud. 9. E. Merits. 10. V. Käpa. (B. Huiгу joonised; E. Merits —
J. Püttsepa joonis.)

V b klass.

Meie klassi õpilaste nimistu ei allu tavaliisele ABC seadusele ega alga seepärast A-ga vaid hoopis E-ga. Ei alga mitte küll tähestiku E-le sarnleva nukrailmelise ja otsekui kõhuvalus kõverduva aape sõsaraga, vaid hoopis elava ja vallatu tütarlapsena Aino Ehamaa, kes põlvneb Palamuselt, säält kuulsa Tootside ja Kiirte kodukülalt, romantiliste assistentide miljööst. Küllap sealt ongi pärit ta seiklusihja ja „tootsilikud vembud“. Sobib kõigiga, kuid südamekameraadid ja hingefreundid on noorukid.

Klassi „sinisukaks“ on Aino Eilau, tark ja moodne tüdruk. Peale muude aristokraatsete väljapaistvuste evib imesteldavalt kaunikuks käsi, kaht taideteost, millised kindlasti peaksid inspireerima mõnda luulurit: „Su õrna kätt ma tahaks suudelda!“

„Naiselikkus igas asendis, igal juhtumil, igas olukorras“ — on loosungiks Erika Johanson'ile. Armastab käsitööd oma ümbruse kaunistamiseks, ühtlasi „näputööd“ roosiliste poleeritud küüntega saavutamiseks. Eelistab mundris südamevallutajaid kõigile teistele. Andeid on, ent ind nende töö rakendamiseks on ainult vajalikkuseks piisav.

Leida Hubel — kuldpäine Jõgeva kaunitar. Ääretult rahulik, tasa ja targu toimiv. On „varas neiuke“, kelle silmad nii mõnegi südame panevad lõkendama. Õppimises taotleb kuldset keskteed.

Beniita Huik — kunstitar, kelle hälli on kiigutanud heldekäelised muusad. Taotleb kõrgeid sihte nii kujutava, näite- kui helikunsti alal. Tulevikuplaanes igapäevi arukas, on veendunud, et parem on vana habeme varjus kui noore piitsa all. Vääramatut patrioot.

Teistest pisut eralduvaks ja kaunikesti enessesulgenud erakus on Helvi Kaasik. Ei püüa klassis südamesõbratare otsidagi, kuna teab, et mõni romantiline Don Quijote on kui loodud usaldusaluseks ja lohutajaks. Õpingud pole eriti saagirikkad.

Olga Kass — andekas ja intelligentne klassisõsar. Suur altruist, helde ja lahke. Armastab maaelu, sellep. võtab igal „puulbaodangu“ oma „nibensachenid“ (Millake sinna juure arvatud) ja kiirustab „weekendi“ pidama.

Melanie Kaur — klassi beebi ja pailaps. Õrn kui Ophelia, häbelik kui „Ünschuld vom Lande“ ja naiivne kui pisike Liisi säält Aita kodumiljööst. Õppimises mitte sugugi mõni lazy lass, vaid traagi ja virk kui nirk.

Maie Kimmel — sünnipärase perenaiseliku veetlusega ja praktiliste huvidega tütarlaps. Temas on vaimset „mina“, tuumakust ja tõsidust. Piiritu maaelu ülistaja. Kooliüritusis tarmukas kaasalööja.

Asta Koppel — imekaunite lohukes-tega palgeis, elurõõmus ja heatahtlik plika. Eksaktne ja kohusetruu õppetöös, niisama vilunud ja kodunenud seltskonnas. Heameeleks ja silmarõõmuks kõigile.

Marta Koppel — igavene „tõe ja õiguse“ otsija ning nõudja. Ei lase enesele liiga teha ega tunnusta vanasõna: „Kel vägi, sel võimus!“ Arenenud ja vaimukas, kuigi mõnes suhtes kitsapiirilisel.

Senta Koppel — klassi „Schriftmeister“. Vaimselt võrdlemisi hästi arenenud, kuid õpiaineile lööb sageli käega. Armastab laiakaarelist elu ja huvitub alma materi kõrgeltkaevast noorukeist.

Emiilie Kuusik — tütarlapselik, kuid daamilikkude maneeridega. Armastab seltskonnas keskpunktina figureerida ja suudabki seda oma natuurse ja kultuurse iluga, samuti seltskondliku vilumusega. Maitsekas ja hästikasvatatud meidis. On leidunud enesele ka juba vabastaja printsia suure veeväljaku tagant.

Flora Kukemelk — stoilise rahuga tüdruk, keda ei löö rööpast välja isegi matemaatikatunnis tahvli juure kutsumine. Kui väljenduda sõdurite žargoonis, siis armastab ta õpinguis „viilida“. Muuseas olend, kelle juures ei maksa vanasõna: „Kus suitsu, säält tuld!“

Ons maa peal veel teist sellist kreatuuri sihukese optimismi ja maatüdrukuliku lihtsusega kui Aino Kõve. Punapõseline näosõõr naervate potisiniste silmadega tindistunud kulumukaarte all, on ikka muhelev ja lahke. Korpus on selline, mis on nii mõnelegi „kondikavale“ kadestusobjektiks oma lopsakuse ja küllusega. Klassis „rahaminister“ ja teejuht klassielu keerdkäiges. Silmahimu teevad talle: luuletajad, viulimängijad, füüsikud ja jõukad vanapoisid. Dopse ei arvesta.

Aino Küla — otse vastand eelmainitule oma vaikusega ja tagasihoidlikkusega. Ei ihalda mingit kuulsuse- ega tähelepanu-oreooli, vaid elab hürvaiksel ja tuivagalt. Niisama tagasihoidlik ka õpinguis.

Armilda Luga — vahedasõnaline ja kröbedatooniline olevus. Sirge selgrooga tüdruk, kes tõe ja õiguse eest on valmis tuliriidale minema, kes ignoreerib lauset: „Ei mõeldes ja h pead ütleva sa!“, vaid julgeb oma mõtteid otseselt avaldada ja arvamusit kaitsta. Ihkab saledat joont, sellepärast ka spordib. Evib tugeva annuse auahnust ja võimupüüdlust, on igati ettevõtlik ja julge tüdruk, keda ei uputa vesi ega hävita tuli.

Hilja Luts — konservatiivsete vaadetega, praktiliste huvidega, vanamoelikult manitsev ja noomiv nei. On ammu unustanud oma „tormi ja tungi“ ajajärgud ja ohverdub kogu energiaga õppimisele.

L. RABA.

Adjöö!

Hedvig Müllerson — sporditar, kelle element on vesi. Moodne tüdruk, keda ei huvita antiikmaailm Catilina'de ega Caesar'itega, vaid tänapäev oma mitmekesisuses. Loomupärase võluga, võib nii mõnelgi aruniidid keerulistes sõlmedesse köita.

Leida Põder — klassi „hariduseminister“ ja õpinguis esimene. Läbi ja läbi cum laude. Jõuline ja julge õpilane, kes ei uju vooluga kaasa, vaid julgeb ka vastu vett ujuda.

Hilda Põltsamaa — kahupäine „chat-terbox“, kes oma alatise jutuvadaga on õpetajatele viimseks „jumalavitsaks“ ja „kirstunaelaks“; „keerlev rulett“, kellele kõikide tähelepanu tähestehtmata peab pöörduma. Varemmail aegadel otsis Julia õrna „Romeot“ Trefoonia sfääridest, praegu ihaldab juba suuremate kõrguste poole.

Helmi Raudsepp — klassitaeva kahk-jamaid tähti. Endassetõmbunud ja kinnine. Kannatab vaikselt ülekohutki ja ebaõiglust, kuna teab, et alistumine on tarkuse ema. Mõni aviaatikaga tegelev sangar sulatab aga temagi südame, teeb erksaks ja elavaks.

Ilme Sarv — klassi „kaunitar“, sex-appealikas ja šarmikas elu-helliklaps. Eht eestipäraselt jumekas ja toiminguis aeglane. Aega olla — aega surra. Võib olla ka kapriisne ja tusatsev. Korralik õppija, kuigi ilu ületab mõistuse.

Erika Sieling — sündis arvatavasti, uisud all ja šlaagerid suus. Jumalast loodud liikumishoogudega. Kui vaja, on akrobaat, baleriin või iluuisikleja. Nooruslikult kergetantsujalgne kui talleke paradiisi nurmedel, niisama nooruslikult hüplev ja muutlik on ka õppimiseind.

Camilla Takk — südamega tüdruk, keda elu kätel pole kandnud; „süda kurb, kuid meel rõõmus“, nagu mainib ise. Kaunishing, kes maailma kurjade keelte ja torgete eest läheb varjule helidevalda. Aktiivne ja kohusetruu teotseja kooli üritusis.

Õie Takk — praktiline, kainenltteotseja, moraaliapostel. Käratu ja vaikne paikoolilaps. Söök, õpib ja magab, nagu peabki olema ja elama üks „onflik“ õpilane.

Laine Tamm — elavaloomuline, tasakaalukas; hoolas ja püüdlük õpilane. On kindlasti klassis esimene, kes meile peatselt demonstreerib, et abiellu on iga kultuuri algus ja tipp.

Oiga Tamm — parandamatu tuupija ja teadmisteammutaja. Romantilise meelelaadiga, kes leiab pääsu igapäevsusest luuletistes, millised aitavad jahutada tema „henge palangosid“.

Praegu katsub end kümne küüne abil „edasi kiskuda“, et kevadel „haridusetemplit“ lahkuda. Jääb vaid soovida, et see soov täiduks sajaprotsendiliselt.

Erna Tarask — muhe ja pehmeloomuline linalakk. Õpib või kurameerib meeleolu järele, kuid näib, et meeleolud kalduvad enam viimatimainitule.

Ida Veeb — viimane õpilane klassinimis-tus. Ainuke pikkade juuste esindaja. Piiritu „helde“ andmises ja etteütlemises. Külvab ja künnab hoolikalt oma vaimupõldudel, kuid saak on nigelavõitu.

(J—a.)

Vc klass.

Oma tagasihoidlikkuse ja tõsimeelsusega ei soovi end avaldada „maailmale“.

(Toimetus.)

Kooli elu.

Kunstiõhtu.

Laupäeval 5. mail kell 20 korraldasid T. T. G. Kunsti- ja Muusikaring kunstiõhtu.

Kaasakiskuva kõnega esines dr. V. Hion, rõhutades eriti isiku julgust, tunnustada oma mittetäiuslikkust, s. o. vigu, sest ainult siis on ta võimeline saavutama täiuslikkuse.

Järgenesid õnnestunud tantsupalad vaheldamisi huvitavate ja hästi läbitöötatud muusikaettekannetega. Juhatajad prl. P. Lindenau (tantsud) ja prl. T. Jakobson (muusika) olid kahtlemata palju vaeva näinud ja töötulemused üllatasid vaatlejaid oma puhta ja hää tõlgitsemise ja kunstilise maitse suhtes.

Paremaid palu tantsu alalt oli hoogne ja sõjakalt esitatud „Amazone“ E. Miitra'lt. Samuti hästi mõjus oma ilusa lihtsusega samalt õpilaselt esitatud „Eleegia“, kus avaldus ilmekalt tõlgitsetud traagika oma raskuse ja ahasustega. Eelistame ju tantsus väljendatud hinge, mängivat rütmi ilma teatraalsuse ja paatoseta.

Hoogne, miimikaküllane „Humoresk“ A. Oru'lt kütkestas vaatlejaid oma väljendusrikkuse ja ergutava rütmiga, kutsudes esile tugeva aplausi. Suursuguselt, majesteetlikult mõjus rühmaettekannetest üleoleva rahuga esitatud valss. Parimaks rühmapalaks osutus aga müstiline „Nõiarang“. Rütmi ja värvide tõsidus ning gruppide asetused ja õnnelikult väljendatud müstika kooskõlas muusikaga löid soovitud illusiooni. Samuti kujutas oma rütmi ja efektiga ümmara tervikliku arabeski rühmalt esitatud „Gavott“.

Korraldajaile annetati lilli. Osavõtt oli rohke. Ettekandeid tuleb lugeda kõiki õnnestunuiks. Eriti ilmnes ettekannete kooskõla maitsekate, tantsule omaste kostüümide valikus. Rahuldasid täiel määral ka menukilla-

sed muusikaettekanded hää esituse ja tõlgit-susega.

Õhtu osutus üldse kunstiküpsemaks ja menukamaks T. T. G. ruumes korraldatud ringide õhtuist.

Üldlaulupäev noortele.

27. mail 1934. a. kavatsetakse korraldada traditsiooniliseks muutunud noortepäev üldlaulupäeva näol. Koolides on kooriharjutused hoogsalt käimas. On peetud juba esimene koolidevaheline üldproovgi, mis andis ootamatult häid tulemusi. Kui suudetakse eksamitest hoolimata küllalt tõsiselt suhtuda lauluharjutusse, siis võib kõige paremat loota selle päeva kordaminekust.

Ekskursioonid.

10.—13. mai vahel olid kõik T. T. G. klassid (välja arvatud V klassid) — kes lühemat, kes pikemat aega — „lennus“, s. t. ekskursioonidel. I-a, II-b ja IV-a käisid Pühajärvel ja Otepäas, I-b — Taevaskojas, II-a — Värskas ja Võõbsus, II-b — Alatskivil, II-a, IV-b ja IV-c — Petseris, Võrus, Munamäel, Kasaritsas, III-c — tegi matka Haaslava ja Vana-Kuuste eeskujulikkudesse taludesse. Kõik ekskursioonid õnnestusid täiel määral. Ekskursandid tulid tagasi rõõmust säravate ja päikesest pruunistatud nägudega ja on asunud hooga töösse. V klasse ootab ees pikem reis ümber Eesti pärast õppetööd.

Kõik raamatud, mis on võetud T. T. G. ainekogudest, peab ära antama kogudesse tagasi

hiljemalt 25. maiks s. a.

T. T. G. raamatukogude üldjuhataja.